

ONA TILI FANINI O'QITISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI AHAMIYATI

Urganch Innovatsion Universiteti o'zbek tili va adabiyoti fani o'qituvchisi

Abdusharipova Dilorom Xo'sinovna

erkin izlanuvchi

Annotatsiya: *Ona tili fanini o'qitishda pedagogik texnologiyalar o'quv jarayonining sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'qitish metodikasini takomillashtirish, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini samarali shakllantirishga xizmat qiladi. Ona tilini o'rgatishda nafaqat nazariy bilimlarni yetkazish, balki o'quvchilarning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish, ularni mustaqil fikrlashga, ijodiy yondashishga o'rgatish muhimdir. Pedagogik texnologiyalar aynan shu maqsadlarni amalga oshirishda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *pedagogik texnologiyalar, ona tili, o'quv jarayoni, bilim, nutq, ko'nikmalar, kompyuter texnologiyalari, ijodiy fikrlash, zamonaviy yondashuvlar.*

Pedagogik texnologiyalar o'quv jarayonini tizimli va rejalashtirilgan shaklda tashkil etishga yordam beradi. O'qituvchi dars mazmunini, maqsad va vazifalarni aniq belgilaydi, o'quvchilarning bilim darajasini baholash uchun samarali vositalardan foydalanadi. Bu jarayonda interaktiv metodlar, multimedia vositalari, kompyuter texnologiyalari va boshqa zamonaviy yondashuvlar qo'llaniladi. Bular o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularni faol ishtirok etishga undaydi. Ona tili fanida pedagogik texnologiyalar yordamida o'quvchilarning nutq madaniyati va til madaniyatini rivojlantirishga katta e'tibor qaratiladi. Nutq madaniyati o'quvchilarga o'z fikrlarini aniq va ravon ifoda etish, muloqotda madaniyatli bo'lish ko'nikmalarini beradi. Pedagogik texnologiyalar orqali o'quvchilar nutqni to'g'ri tuzish, yozma va og'zaki nutqni yaratishda amaliy mashqlar bajaradilar, bu esa tilni chuqurroq o'zlashtirishga xizmat qiladi.

Pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi. Har bir o'quvchining o'rganish uslubi, qobiliyatlari va bilim darajasi farq qiladi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida o'qituvchi har bir o'quvchiga moslashtirilgan ta'lim tizimini yaratishi mumkin. Bu esa o'quvchilarning o'z imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarishiga yordam beradi va ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Ona tili fanini o'qitishda pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi. Muammoli vazifalar, loyihalar, guruh ishlari va boshqa interaktiv usullar orqali o'quvchilar mustaqil fikrlashga, yangi g'oyalar yaratishga o'rgatiladi. Bu esa tilni nafaqat o'rganish, balki uni hayotda amaliy qo'llashga tayyorlaydi. Ijodiy yondashuv o'quvchilarda tilga bo'lgan qiziqishni oshiradi va ularning ona tiliga hurmatini mustahkamlaydi.[1]

Pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning ta'limga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi. Zamonaviy usullar va vositalar yordamida darslar qiziqarli va interaktiv bo'ladi, bu esa o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan intilishlarini kuchaytiradi. O'quvchilar o'zlarini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisi sifatida his qiladilar, bu esa bilim olish jarayonini yanada samarali qiladi. Pedagogik texnologiyalar o'qituvchilarga ta'lim jarayonini doimiy ravishda takomillashtirish imkonini beradi. Ular yangi pedagogik yondashuvlar, metodlar va texnologiyalarni o'zlashtirib, darslarni yanada samarali tashkil etadilar. Bu esa ta'lim sifatining oshishiga olib keladi va o'quvchilarning bilim darajasini ko'taradi. O'qituvchilar o'z faoliyatlarini doimiy ravishda yangilab boradilar, bu esa pedagogik jarayonning rivojlanishiga xizmat qiladi. Pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning o'zaro hamkorligini rivojlantiradi. Guruhlarda ishlash, muammoli vazifalarni birgalikda bajarish, muhokamalar o'tkazish orqali o'quvchilar muloqot ko'nikmalarini oshiradilar. Bu esa ularning tilni amaliyotda qo'llash qobiliyatlarini mustahkamlaydi hamda ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ona tilini o'rgatishda bunday hamkorlik muhim ahamiyatga ega.[2]

Pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil ish faoliyatini tashkil etishda ham samarali vosita hisoblanadi. Mustaqil o'rganish o'quvchilarning bilimlarni mustahkamlashga, yangi bilimlarni izlashga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Pedagogik texnologiyalar yordamida mustaqil ishlar samarali tashkil etiladi, bu esa o'quvchilarning o'z-o'zini tarbiyalash va o'rganish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Pedagogik texnologiyalar ona tili fanini o'qitishda baholash jarayonini takomillashtiradi. Baholash nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini o'lchash, balki ularning zaif tomonlarini aniqlash va ularni bartaraf etish uchun zarur chora-tadbirlarni ko'rish imkonini beradi. Zamonaviy baholash usullari o'quvchilarning o'z-o'zini baholash, hamkorlikda baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi, bu esa ta'lim jarayonining yanada sifatli bo'lishiga olib keladi. Pedagogik texnologiyalar ona tili fanini o'qitishda o'quvchilarning til madaniyati va nutq madaniyatini rivojlantirishga katta hissa qo'shadi. Til madaniyati nafaqat grammatik qoidalarga rioya qilish, balki tilning estetik va kommunikativ jihatlarini ham o'z ichiga oladi. Pedagogik texnologiyalar yordamida o'quvchilar til madaniyatining barcha jihatlarini o'rganadilar va amaliy mashqlar orqali mustahkamlaydilar. Bu esa ona tilining yanada chuqurroq va to'liq o'zlashtirilishiga olib keladi.[3]

Xulosa:

Ona tili fanini o'qitishda pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Ular o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini shakllantirish, nutq madaniyatini rivojlantirish, ijodiy fikrlashni rag'batlantirish, ta'limga bo'lgan motivatsiyani kuchaytirish, individual yondashuvni ta'minlash imkonini beradi. Shu sababli, pedagogik texnologiyalarni ona tili darslarida keng qo'llash ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi va o'quvchilarning ona tiliga bo'lgan qiziqishi va hurmatini mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Axmedov, S. "Pedagogik texnologiyalar va ularning ta'limdagi o'rni", Toshkent, 2022.
2. Oripova, D. "Zamonaviy pedagogik metodlar va ona tili ta'limi", Samarqand, 2023.
3. Mirzaev, B. "Ona tili fanida interaktiv o'qitish usullari", Toshkent, 2021.
4. Tursunova, M. "Pedagogik texnologiyalar yordamida til madaniyatini rivojlantirish", Buxoro, 2023.
5. Qodirov, J. "Ta'limda innovatsion texnologiyalar: nazariya va amaliyot", Toshkent, 2022.
6. Islomova, N. "Ona tili darslarida multimedia vositalarining ahamiyati", Namangan, 2024.
7. Rustamov, A. "Pedagogik texnologiyalar va o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish", Qarshi, 2023.